

בש"פ 1364/14 - חיים חזיזה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 1364/14

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

העורר: חיים חזיזה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
במ"ת 37811-12-13 מיום 13.1.2014 מיום
27.1.2014 ומיום 9.2.2014 שניתנו על-ידי השופט צ'
קפאח

תאריך הישיבה: ל' באדר א' תשע"ד (2.3.2014)

בשם העורר: עו"ד מירי כהן

בשם המשיבה: עו"ד סיון רוסו

החלטה

1. ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט צ' קפאח) במ"ת 37811-12-13 שניתנו ביום 13.1.2014, ביום 27.1.2014 וביום 9.2.2014, במסגרתן נקבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר, כי קיימת עילה למעצרו, כי לא ניתן לשחררו לחלופת מעצר, וכי דינו להעצר עד תום ההליכים.

רקע עובדתי ותמצית ההליכים

2. העורר הואשם בעבירות של יבוא סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית וקשירת קשר לביצוע פשע. על-

פי כתב האישום, כחודשיים לפני יום 12.12.2013, קשרו העורר וטל גרינשפן (להלן: טל) (להלן שניהם: הנאשמים) קשר ביחד עם אחר לייבא סם מסוכן מסוג קוקאין מפנמה לישראל. ביום 4.12.2013 שלח האחר, על דעת הנאשמים ובתיאום עמם, מעטפה ובה 200.8 גרם ברוטו של סם מסוכן מסוג קוקאין (להלן: חבילת הסם) מפנמה לישראל, לטל, על-פי כתובת מגוריו בישראל.

3. ביום 6.12.2013 נתפסה חבילת הסם על-ידי הסוכנות לפשיעה בינלאומית בלונדון, והועברה בטיסה לארץ על-פי תיאום עם משטרת ישראל. חבילת הסם הגיעה לישראל ביום 10.12.2013, נתפסה על-ידי אנשי יס"מ נתב"ג והועברה לידי המשטרה. המשטרה רוקנה את תוכן החבילה, והחזירה לתוכה 6 גרם ברוטו של סם מסוג קוקאין. ביום 12.12.2013 לקראת שעת צהריים, הגיעה חבילת הסם, על דעת הנאשמים, בדואר שליחים לביתו של טל באמצעות שוטר אשר התחזה לשליח של חברת המשלוחים. העורר הגיע למקום, על דעתו של טל, וקיבל לידיו את חבילת הסם מידי השליח. הסמים נתפסו בידיו על אתר על-ידי המשטרה.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה להורות על מעצרם של הנאשמים עד תום ההליכים. בעניינו של טל קבע בית המשפט המחוזי בהחלטה מיום 31.12.2013 כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו, אולם נוכח העובדה שהוא בעל מום שכלי ונכות של 75% וללא עבר פלילי, יש לשחררו לחלופת מעצר. בית המשפט המחוזי ציין כי בנסיבות מיוחדות אלה אין להמתין לתסקיר מעצר, אלא יש לבחון חלופת מעצר במעמד הדיון. בית המשפט המחוזי הורה על שחרורו של טל ל'מעצר בית' חלקי בבית אמו, החל מ- 20:00 ועד 06:00, כאשר ביתר שעות היממה יוכל לצאת בליווי פיקוח.

5. בעניינו של העורר, קבע בית המשפט המחוזי בהחלטה מיום 13.1.2014 כי נוכח קשריו הקודמים בפנמה, ביקורו שם כ-9 חודשים עובר לאירוע, כמו גם העובדה כי שתק אל מול דבריו של טל בעימות ביניהם במהלך החקירה, לפיהם העורר הוא זה שביקש ממנו לקבל את החבילה עבורו - העורר מצטייר כמי שעמד מאחורי הזמנת חבילת הסם. בנוסף, בשלב מסוים בחקירה ניסה העורר, בשיחה עם חוקרי המשטרה, לחלץ את טל מהתיק ובכך ניתן לראות ביטוי כלשהו לחרטה מצדו. לאור האמור, נקבע כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו של העורר. בית המשפט המחוזי הורה על הגשת תסקיר מעצר, בציינו כי "אין בהזמנת התסקיר משום יצירת ציפיות כלשהן בלב המשיב [העורר - נ' ס']".

6. מתסקיר המעצר שהוגש ביום 26.1.2014 עולה כי העורר נשוי בשנית, אב לחמישה ילדים, ומתגורר עם משפחתו באוסטרליה, לשם היגר בשנת 2000. הגעתו ארצה עתה נעשתה לדבריו על רקע מצבו הרפואי של אביו. עברו הפלילי של העורר כולל 5 הרשעות בגין ביצוע עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, יבוא/סחר בסם מסוכן, וכן עבירות רכוש ואלימות. בגין אלה, נשא העורר בשני עונשי מאסר, האחרון הסתיים בשנת 1998. העורר מסר לשירות המבחן כי מאז שחרורו מהמאסר האחרון, הצליח לשמור על תפקוד תקין ולא היה מעורב בפלילים. בצד זאת, דיווח העורר על שימוש יומיומי בסמים מסוג גראס וחשיש, ושימוש בסם מסוג קריסטל בתדירות של עד 3 פעמים בשבוע. העורר התייחס לצריכת הסמים כדבר לגיטימי שאינו בעייתי, וציין כי באוסטרליה ישנו היתר לגדל כמות מסוימת של סמים מסוג גראס. שירות המבחן ציין כי התנהגותו של העורר מניפולטיבית וכי הוא נעדר נכונות לבחון את בחירותיו לאורך השנים.

7. העורר ביקש להשתחרר ל'מעצר בית' ולהשתלב בטיפול במסגרת יחידה עירונית או מרכז יום לנפגעי סמים,

והתחייב למסור בדיקות שתן ולהימנע משימוש בסם. חלופת המעצר שנבחנה היא בבית הוריו של העורר בהרצליה, בפיקוחם לסירוגין של הוריו, אחותו וגיטו. שירות המבחן התרשם באופן חיובי מהמפקחים המוצעים וסבר כי בעיתוי זה, על רקע קשייו של העורר בריחוק ממשפחתו באוסטרליה, והנכונות שהביע להעזר בפיקוח וטיפול שירות המבחן, יהיה העורר מסוגל לעמוד בגבולות שיוצבו לו. לאור האמור, המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר ל'מעצר בית' מלא בבית הוריו בהרצליה, תוך הטלת פיקוח בעיקר בכל הקשור לצריכת סמים.

8. בהחלטה מיום 27.1.2014 קבע בית המשפט המחוזי כי אין די מידע בתסקיר המעצר לגבי התקופה שבה שהה העורר באוסטרליה. לפיכך הורה למשיבה לפנות לשלטונות אוסטרליה כדי לקבל משם רישום פלילי של העורר, ככל שישנו. בשלב זה הגיש העורר ערר לבית משפט זה (בש"פ 743/14), ובהתאם להמלצת הוסכם על מחיקת הערר, תוך שמירת זכותו של העורר לשוב ולהגיש ערר לאחר מתן החלטה סופית בבית המשפט המחוזי, בבקשת המשיבה להורות על מעצר עד תום ההליכים.

9. בדיון בבית המשפט המחוזי ביום 9.2.2014 הודיעה ב"כ המשיבה כי התקבל הרישום הפלילי של העורר באוסטרליה, ממנו עולה כי נשא בעונש מאסר בפועל במשך שנה בגין סחר בסמים, וכי הורשע בעבירות אלימות, סמים ורכוש. כיוון שכך, קבע בית המשפט המחוזי כי נשמט הבסיס העובדתי להמלצת שירות המבחן. בית המשפט המחוזי ציין כי אף אם תתקבל השגת ב"כ העורר על אחת מההרשעות, עדיין נותרות ההרשעות האחרות, אשר אינן מאפשרות את שחרורו של העורר. אשר על כן, הורה בית המשפט המחוזי על הארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

עיקרי טענות הצדדים

10. ב"כ העורר טענה בהודעת הערר כי שגה בית המשפט המחוזי בקביעתו כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו של העורר. לדבריה, יש ליתן משקל לגרסתו של העורר, אשר ניתנה עוד בתחילת החקירה, לפיה הגיע לביתו של טל על מנת לתקן את מחשבו, וקיבל את החבילה רק בעקבות בקשתו של טל, ומחמת העדרותו מביתו. בניגוד לכך, טל שתק, התחמק גם בעת המעצר ולא מסר בתחילה את גרסתו לפיה העורר הוא זה שביקש ממנו להזמין את החבילה. כמו כן, דבריו של טל לפיהם אמרו לו חבריו לנתק את קשריו עם העורר בשל השפעתו הרעה, נסותרו בהודעותיהם של החברים, אשר אמרו כי אינם מכירים את העורר וכי מעולם לא אמרו לטל דברים מעין אלה. גרסתו של טל לפיה העורר ביקש לשלוח אליו את החבילה משום שנמצא בסכסוך עם אביו כלל לא נבדקה, ואף העורר לא נשאל על כך. לכך מצטרפת העובדה כי ביום 4.12.203, הוא יום הזמנת החבילה, לא הוכח כי העורר יצר קשר כלשהו עם פנמה.

11. ב"כ העורר טוענת עוד כי לא ניתן משקל די הצורך לעובדה שטל שוחרר ל'מעצר בית' חלקי בלבד, ללא שנערך תסקיר מעצר בעניינו. עוצמת הראיות לכאורה זהה בעניינו של טל ובעניינו של העורר, וההחלטה על שחרורו של טל ועל מעצרו של העורר, מפלה את העורר לרעה.

12. עוד טוענת ב"כ העורר כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא ראה לאמץ את המלצת שירות המבחן, אשר התרשם מן העורר כי יהיה מסוגל לעמוד בגבולות שיוצבו לו. אשר למסמך שהוגש על-ידי המשיבה בעניין עברו הפלילי של העורר באוסטרליה טענה כי העורר זוכה מעבירת הסמים המיוחסת לו, וכי לא היה מודע לקיומו של הרישום הפלילי

האחר. מכל מקום, מסמך זה אינו ממלא אחר התנאים הקבועים בפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971, לגבי קבילותה של תעודה נוכרית והתנאים להגשתה.

13. מנגד, סבורה ב"כ המשיבה כי לא נמצא כל פגם בהחלטותיו של בית המשפט המחוזי. נגד העורר קיימות ראיות לכאורה כבדות משקל באשר למעורבותו בייבוא הסם; מסוכנותו של העורר היא ברמה גבוהה נוכח עברו הפלילי, לרבות הרשעותיו באוסטרליה, ולפי טיב המעשים המיוחסים לו בפרשה הנדונה. נוסף על כך, קיים חשש לשיבוש הליכי המשפט כלפי טל, וחשש להימלטות מאימת דין, חשש הנובע מהתחכום שבו מתאפיינים מעשיו של העורר ולנוכח העובדה שמשפחתו מתגוררת באוסטרליה.

דיון והכרעה

14. לאחר שנתתי דעתי על נימוקי הערר, שמעתי את טיעוני ב"כ הצדדים בדיון אתמול, עיינתי במסמכים שהוגשו מטעמם ובאסמכתאות שאליהן הפנו, החלטתי לדחות את הערר.

15. בדיון אתמול נסוגה בה ב"כ העורר קמעא מדברים שנכתבו בהודעת הערר, ומכל מקום אין עוררין עוד על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר. ב"כ העורר יחדה דברים במהלך הדיון על מנת לנסות ולשכנע כי חומר הראיות זהה בעוצמתו ביחס לעורר וביחס לטל. ב"כ המשיבה השיבה כאשר השיבה בהפנייה לחומר הראיות. גבי דידי, אין צורך בגדרי ערר זה להכריע עד כמה דומה או זהה התשתית הראייתית שלחובת השניים. דיינו בכך שקיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של טל כמו גם להוכחת אשמתו של העורר. על רקע זה הטענה המרכזית הטעונה התייחסות היא זו שטל שוחרר ממעצר בתנאי 'מעצר בית' חלקי, ולעומתו הורה בית המשפט המחוזי על הארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים, חרף המלצת שירות המבחן לשחררו לחלופת מעצר.

16. שקלתי את טענות באות כוח הצדדים בהקשר הזה, עד ששוכנעתי כי מדובר בהבחנה בין שונים ולא בהפלייה בין שווים. עילות המעצר בעניינו של העורר מובהקות יותר מאלו שבעניינו של טל, ועוצמתן חזקה יותר. מסוכנותו של העורר כלפי הציבור ניכרת לכאורה מן המעשים המיוחסים לו בפרשה הנדונה, אך לא זו בלבד, אלא גם נלמדת מעברו הפלילי בעבירות סמים, ומן הנוהג הקבוע שעשה לו, כפי שהעיד על עצמו, להשתמש בסמים מסוכנים. על פני הדברים, לא באקראי נקלע לעסקת הסמים שבה הואשם. להבדיל מן העורר, לטל אין עבר פלילי. זאת ועוד, לטל נסיבות אישיות קשות ומורכבות, והוא הוכר כאמור כנכה בשיעור של 75%. לבד מן המסוכנות בעניינו של העורר, קיים גם חשש להימלטותו מאימת הדיון, משום שתקע יתד באוסטרליה, וחשש זה אינו מתקיים בעניינו של טל. אמת נכון הדבר, שירות המבחן המליץ על שחרור לחלופת מעצר, אך בדיעבד הסתבר שגם באוסטרליה הורשע העורר, בניגוד למידע שמסר לשירות המבחן שעל בסיסו ניתנה ההמלצה בתסקיר.

17. אשר על כן לא מצאתי עילה להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי או לשנותה, באשר היא מושתתת על ההלכה הפסוקה בכגון דא, והחלטתי לדחות את הערר.

ניתנה היום, א' באדר ב' התשע"ד (3.3.2014).
